

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 223. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius02val-shoot-idm139771560081264.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

II.

Justus Menius' Skrift udkom 1551 i Wittenberg¹ og er vistnok samme Aar blevet oversat paa Dansk af Palladius. At der var Grund til ogsaa i Danmark at offentliggøre en saadan Apologi for Djævluddrivelsen, er utvivlsomt: Synoden i Antvorskov 1546 maatte indskærpe Brugen af den lutherske Besværgelsesformular (Pontoppidans Annaler III, 293), og paa Bispemødet 1555 paalægges det Præsterne ikke at udelade denne (Kirkehist. Saml. 5. R. I, 652). Aarhundredet igennem maa Højkirken kæmpe mod lutherske Rebeller, der volder Tvivl og Forargelse indenfor Menighederne ved ikke at ville underkaste sig det autoriserede Daabsritual: 1567 dømmes Præsten i Stege, Mester *Iver Bertelsen*, til at have sit Embede forbrudt, fordi han ikke havde fundet det ret at foretage Exorcismen, da han var "blevet adspurgt af frugtsommelige Kvinder, om det skulde troes, at Børnene før Daaben ere besatte" (Kirkehist. Saml. * 224 V, 540 flg.)¹. 1588 forbydes det *Jon Venus*, der dengang var Sognepræst i København, fremtidig at bestige Prædikestolen, fordi han havde udført Daabsritualet med Udeladelse af Exorcismen². Og 1597 blev Hr. *Jens Jensen*, Præst paa Hveen, afsat, fordi han efter Tyge Brahes Ønske havde undladt at bruge Besværgelsesformularen (Kirkehist. Saml. 3. R. IV, 338 flg.). Det lykkedes dog ikke de Ortodoxe endeligt at fastslaa det lutherske Rituel. Tvertimod blev de hemmelige og aabenbare Modstandere af Exorcismen talrigere i Aartiernes Løb; og efter megen Vaklen og mange Stridigheder i de følgende Aarhundreder maatte Kampen opgives: 1783 vedtoges en Ændring af Daabsritualet, ved hvilken Exorcismen afskaffedes (Liturgiens Hist. S. 200 flg.)³.